

3. Лобанок Т.З. Нетрадиційні форми взаємодії дошкільного закладу з родиною / Т. З.Лобанок. – 2-ге вид. – Мозир: ТОВ ІД «Білий Вітер», 2003. – 236с.

ПИНЗЕНИК О. М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Проблема компетентнісного підходу у професійній освіті є актуальною у зв'язку з високими вимогами, що ставляться перед фахівцями різноманітних спеціальностей. Презентованість використання поняття «компетентнісний підхід» у нормативно-правових і концептуальних документах, у наукових розвідках вітчизняних і зарубіжних педагогів свідчить, що цей підхід стає реалією сучасної освіти та активно реалізується в освітньому процесі.

В умовах оновлення змісту природознавчої освіти великого значення набуває впровадження нових технологій компетентнісного підходу вивчення дисциплін природознавчого циклу, які сприяють формуванню особистісних та професійних якостей майбутніх вихователів, здатності до навчання упродовж життя.

Дослідженню проблеми професійної компетентності майбутніх педагогів завжди приділялася значна увага, зокрема, таким її аспектам, як: дидактичні засади професійної підготовки фахівців (В. І. Бондар, С.У. Гончаренко), розвиток особистості педагога у процесі професійної підготовки (Г.О. Балл, Г.П. Васянович, В.В. Рибалка та ін).

У сучасній науці спостерігаємо стійку тенденцію утвердження не лише поняття «компетентнісний підхід», а й осмислення його сутності, адже реалізація цього підходу ґрунтується на розумінні, що прогрес людства залежить не стільки від економічного зростання, скільки від рівня розвитку особистості. Сучасні концепції педагогічної освіти базуються на ідеях розвитку людських ресурсів та саморозвитку освітніх інституцій і суб'єктів педагогічного процесу. Так, серед принципів професійного розвитку педагогів провідним визначено реалізацію компетентнісного підходу до розвитку фахової кваліфікації педагогів, що передбачає необхідність переходу від кваліфікації, яку спеціаліст здобуває один раз і назавжди, до компетентності, яка дозволяє мобільно змінювати професійну діяльність, зумовлену соціально-економічними змінами, динамікою ринку праці, концепцію Болонського процесу.

У зв'язку з цим виникає необхідність розробки і теоретичного обґрунтування змісту, форм і методів компетентнісного підходу у вивченні дисциплін природознавчого циклу майбутніми фахівцями дошкільної освіти, який повинен спрямовуватися на забезпечення якісної фахової підготовки вихователя, розвитку його інтелектуального та духовного потенціалу, особистісних і професійно значущих якостей, що сприятиме реалізацію ідей компетентнісного підходу в дошкільній освіті [3].

Згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Board of Standards for Training, Performans and Instruction), поняття компетентності визначається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття

компетентності містить набір знань, навичок і відносин, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, спрямовані на набуття певних стандартів у галузі професії або виду діяльності [2].

Виходячи з того, що в перекладі з латинської мови слово «*competentia*» означає коло питань, з якими людина добре обізнана, має певний досвід, відомі українські вчений І.А. Зязюн тлумачить «компетентність» у певній галузі як «володіння відповідними знаннями та здібностями, які дають змогу ґрунтовно судити про цю галузь та ефективно діяти в ній», тобто компетентність є результатом набуття компетенції [1].

МОН України, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти у розроблено «Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої освіти» (надалі – ГСВО), в основу нового покоління якого покладено компетентнісний підхід через формування нової системи діагностичних засобів із переходом від оцінювання знань до оцінювання компетенцій та визначення рівня компетентності загалом. Запропоноване в європейському проекті TUNING «... поняття компетенцій включає знання й розуміння (теоретичне знання академічної галузі, здатність знати й розуміти), знання як діяти (практичне й оперативне застосування знань до конкретних ситуацій), знання як бути (цінності як невід’ємна частина способу сприйняття й життя з іншими в соціальному контексті)» [3].

Поняття «компетенція» включає не тільки когнітивну й операційно-технологічну складові, але й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову сторони (результати освіти, знання, уміння, систему ціннісних орієнтацій). У формуванні компетенції вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, але також і освітнє середовище вищих навчальних закладів, організація освітнього процесу, освітні технології, включаючи самостійну роботу студентів тощо.

Таким чином, означена проблема перебуває в центрі уваги сучасних дослідників. Підготовка здобувачів вищої педагогічної освіти вимагає здійснення компетентнісного підходу і спирається на принцип гуманізації та гуманітаризації освіти, сприяє врахуванню індивідуальних особливостей студента, максимального врахування особливостей природи рідного краю та їх використання у процесі навчально-виховної роботи з дошкільниками.

Список використаних джерел

1. Зязюн І.А. Концептуальні засади теорії освіти в Україні./ І.А.Зязюн // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2000. – № 1. – С.11-24.
2. Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої Освіти./ За загальною редакцією В.Д.Шинкарука, Заступника Міністра освіти і науки України. – К., 2008. – Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_891_74278486.pdf
3. Пинзеник О.М. Методика викладання дисциплін природознавчого циклу: Навчальний посібник / О.М.Пинзеник. – К.: Кондор-Видавництво, 2014. – 120с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>